

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Fejlesztési Bizottság

2011/2008(INI)

23.9.2011

VÉLEMÉNY

a Fejlesztési Bizottság részéről

a Külügyi Bizottság részére

a Közép-Ázsiára vonatkozó uniós stratégia végrehajtásának állapotáról
(2011/2008(INI))

A vélemény előadója: Norbert Neuser

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Fejlesztési Bizottság felhívja a Külügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

1. rámutat, hogy a Közép-Ázsiára vonatkozó európai program hét prioritást határoz meg, de csak kevés forrást irányoz elő; ezért megállapítja, hogy az európai segélyalapok túl szűkösek annak lehetővé tételéhez, hogy az Unió minden politikai területen tényleges befolyással bírjon; felhívja az Uniót, hogy alakítson ki közös jövőképet, és jobban határozza meg és szervezze meg prioritásait; rámutat, hogy a közép-ázsiai államokkal folytatott fejlesztési együttműködés csak akkor hozhat eredményeket, ha ezek az államok megfelelnek a demokráciával, a kormányzással, a jogállamisággal és az emberi jogokkal kapcsolatos nemzetközi normáknak; ugyancsak rámutat arra is, hogy az EU fejlesztési együttműködését nem szabad alárendelni gazdasági, energiaügyi vagy biztonsági érdekeknek;
2. kéri a Bizottságot, hogy a Közép-Ázsiával kapcsolatos normatív, technikai és az érdekekre alapozó programjait látható módon integrálja egymással vagy legalább hangolja őket össze; emlékeztet továbbá az Európai Unió működéséről szóló szerződés 208. cikkében rögzített, a politikák fejlesztési célú koherenciájával kapcsolatos követelményekre;
3. megjegyzi, hogy az energiapolitika területén az Unió gázvásárlásra vonatkozó egyetértési emlékeztetőt írt alá Türkmenisztánnal; ugyanakkor jelzi azt is, hogy Türkmenisztán még nem tagja a nyersanyag-kitermelő iparágak átláthatóságára irányuló kezdeményezésnek (EITI); újfent hangsúlyozza, hogy a természeti erőforrásokból származó jövedelemmel kapcsolatosan szükség van a fokozott átláthatóság előmozdítására; ennek megfelelően sürgeti, hogy az EU – energiapolitikai párbeszéde révén – támogassa Türkmenisztán tagságát az EITI-ben azzal a céllal, hogy a helyes kormányzásra irányuló megfontolások beépüljenek az Unió energiapolitikai tervezőmunkájába;
4. hangsúlyozza a regionális együttműködés fokozásának fontosságát, különösen a terrorizmus és a szélsőségeség elleni küzdelem, az emberkereskedelem elleni küzdelem és a vízgazdálkodás területén; véleménye szerint a közép-ázsiai államok által a kormányzás és a regionális együttműködés terén elért korlátozott eredmények jelentik fontos okait a közép-ázsiai államokban tapasztalható kedvezőtlen politikai, szociális és gazdasági helyzetnek és a fejlesztési együttműködés korlátozott eredményeinek ezekben az államokban; ezért felhívja a Bizottságot, hogy biztosítson a közép-ázsiai államok számára technikai segítségnyújtást, ossza meg velük kompetenciáit és szolgáljon számukra közvetítőként a kölcsönös párbeszéd előmozdítása érdekében, segítve őket abban, hogy javítsák kormányzásuk színvonalát és erősítsék a regionális együttműködést; felhívja a Bizottságot e folyamat folyamatos ellenőrzésére;
5. kétségeit fejezi ki a költségvetési támogatás kirgizisztáni és tádzsikisztáni felhasználását illetően, különös tekintettel az ott széles körben tapasztalható korrupcióra; felszólítja a Bizottságot, hogy nyújtson be jelentést a költségvetési támogatás ezen országokban történő felhasználásáról;
6. felhívja a Bizottságot, hogy a közép-ázsiai államokkal folytatott fejlesztési

együttműködést differenciált módon közelítse meg, mivel azok politikai, gazdasági és szociális feltételei különbözőek, illetve az EU-val való együttműködésben is eltérő mértékben érdekeltek;

7. rámutat, hogy a stratégia végrehajtása javítható egyfelől a belső uniós koordináció intenzívebbé tétele révén, másfelől pedig a más nemzetközi adományozókhoz kapcsolódó kötelezettségvállalások fokozásának segítségével is;
8. javasolja, hogy a regionális megközelítést tegyék áramvonalasabbá a Kínával és Oroszországgal – a térség fő gazdasági szereplőivel – fenntartott kapcsolatok révén; úgy véli, hogy a fosszilis energiahordozók kérdésének megközelítését össze kell kötni a kaukázusi és a fekete-tengeri régióval kapcsolatos uniós programozással, valamint Törökországgal;
9. javasolja, hogy az oktatási kezdeményezés terjedjen ki a közép-ázsiai országok szélesebb körű fejlesztési szükségleteire is, és támogassa őket a korszerű oktatási rendszereknek megfelelő infrastruktúra kialakításában;
10. felhívja a Bizottságot, hogy szigorúan legyen tekintettel a fejlesztési együttműködési eszköz által pénzügyileg támogatható, illetve az olyan forrásokból finanszírozandó programok és tevékenységek közötti különbségre, mint a stabilitási eszköz vagy az európai demokratikus kezdeményezés (EIDHR), különösen a szervezett bűnözés elleni küzdelem és a határigazgatás, a jogállamiság jobb érvényesítése és az emberi jogok védelme területén;
11. újfent hangsúlyozza, hogy a közepes jövedelmű – így a közép-ázsiai országokat – nem szabad figyelmen kívül hagyni az átfogó uniós fejlesztési politika és a millenniumi fejlesztési célok elérésére irányuló erőfeszítések keretében, hiszen a fejlesztés gyakran a közép-ázsiai régióval szemben a legkevésbé fejlett országokra koncentrálódik, különösen azóta, hogy a globális gazdasági és pénzügyi válságot követően csökkent a fejlesztési támogatás;
12. hangsúlyozza, hogy a (határellenőrzésre vonatkozó) BOMCA és (a kábítószer-kereskedelem elleni) CADAP biztonsági programokat nem a stabilitási eszköz, hanem a fejlesztési együttműködési eszköz keretében finanszírozzák; hozzáteszi, hogy mivel a stabilitási eszközt úgy hozták létre, hogy rugalmas legyen és rövid távon adjon választ a válságokra anélkül, hogy a hosszú távú transzregionális biztonsági célokat figyelmen kívül hagyná, logikus, hogy ezek a programok a stabilitási eszköz keretében támogathatóak legyenek;
13. kéri a Bizottságot, hogy erősítse meg a határigazgatásra irányuló regionális kezdeményezéseket, és alakítson ki szinergiákat a hasonló afganisztáni programokkal;
14. sürgeti, hogy a régiós vízhiányra tekintettel az EU az uniós környezet- és vízügyi kezdeményezése keretében fokozza a vízgazdálkodás támogatásának mértékét, és tárjon fel – a vízfolyások felső szakaszán elhelyezkedő államok energiaszükségének kezelése céljából – további lehetőségeket a nap- és szélenergia területén, mert az utóbbiak a vidéki közösségek szintjén kisebb mértékben hasznosak lehetnek; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a vízügyi kormányzásra irányuló uniós projekt mostanáig elsősorban a vízminőségre

összpontosított, ami kétségtelenül fontos, de a közép-ázsiai helyzetet figyelembe véve nem olyan lényeges kérdés, mint a vízkészletek megosztásával és felosztásával összefüggő kérdések; külön megállapítja, hogy a vízenergiára és a vízutánpótlásra irányuló projektek a regionális feszültségek fokozódásához vezettek a vízfolyások felső szakaszán elhelyezkedő államok – Kirgizisztán, Tádzsikisztán – és az alsó szakasz államai között; rámutat, hogy az Unió jelentős tapasztalattal rendelkezik a vízzel kapcsolatos nemzetközi jogi szabályozás területén, és hogy ezért ösztönöznie kellene a vízügyi kormányzásra irányuló fenntartható együttműködési rendszer bevezetését, melyet nemzetközi jogi szerződések erősítenek meg;

15. hangsúlyozza, hogy az energiaháány (például a fűtés és az elektromos áram tekintetében) súlyosbítja a közép-ázsiai államok szegény lakosságának helyzetét; kéri az éghajlatváltozás elleni küzdelem iránt elkötelezett Uniót, hogy az energiahatékonyságon és a megújuló energiaforrások felhasználásán alapuló fenntartható energiapolitika kidolgozásához való hozzájárulás érdekében növelje támogatását;
16. sajnálatosnak tartja, hogy a fokozott uniós jelenlét a régióban konkrétan kevés valódi haladást hozott a demokrácia, az emberi jogok, a felelősségteljes kormányzás és a jogállamiság területén; véleménye szerint a civil társadalom szervezeteinek részt kellene venniük a prioritások meghatározásában, valamint a kormányzás, illetve a fejlesztési együttműködés hatékonyságának javításában; ezért felhívja a Bizottságot és a közép-ázsiai államokat, hogy szüntessék meg mindazon szükségtelen politikai és adminisztratív akadályokat, amelyek gátolják ezen országok tényleges részvételét a fejlesztési együttműködésben; továbbá felszólítja a Bizottságot, hogy erősítse meg a kultúrák közötti párbeszédre és az emberek közötti kapcsolatokra irányuló programokat, mivel ezt a hetedik prioritást nem tárták még fel teljes mértékben instruktív találkozók vagy projektek révén, holott ezek megfelelő szervezés mellett nem járnának nagy költségekkel;
17. sajnálatosnak tartja, hogy a közép-ázsiai kormányok helyileg nem vesznek részt a stratégia irányításában; felkéri a Bizottságot és Közép-Ázsia államait, hogy erősítsék a helyi hatóságokat azzal, hogy támogatják e kormányzati szintek fokozottabb részvételét a fejlesztési együttműködésben és a politikai és gazdasági döntések meghozatalában.

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	22.9.2011
A zárószavazás eredménye	+: 21 -: 0 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Thijs Berman, Michael Cashman, Corina Crețu, Véronique De Keyser, Charles Goerens, Catherine Grèze, András Gyürk, Filip Kaczmarek, Franziska Keller, Bill Newton Dunn, Maurice Ponga, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Eleni Theoharous
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Santiago Fisas Ayxela, Martin Kastler, Cristian Dan Preda, Judith Sargentini
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok) (187. cikk (2) bekezdés)	María Irigoyen Pérez, Wolfgang Kreissl-Dörfler